

Кніга... з «малатка»? А чаму б і не?

У Мінску прайшоў першы гарадскі
антыкварна-букіністычны аўкцыён

Новае — добра забытае старое... Скажам, вяртаецца да жыцця, набывае сваё першае значэнне харошае слова «дабрачыннасць». Колькі цікавых мерапрыемстваў праведзена па ініцыятыве шчырых прыхільнікаў Беларускага фонду культуры, каб выручаныя грошы накіраваць на рэстаўрацыю Верхняга горада ў Мінску, пабудову помніка Кастусю Каліноўскаму ў Гродне, на шэраг іншых важных акцый!

А кніжны аўкцыён? Таксама справа для нас пакуль нязвыклая. Пра конныя, пушныя — ведаем, чыталі ў друку, бачылі на блакітным экране. Праў-

да, параўнальна нядаўна мажычы паспрабавалі арганізаваць і першы кніжны аўкцыён. Атрымалася. Ініцыятыву падтрымалі кіяўляне, бакінцы.

Не захацелі застацца ўбаку ад новай і цікавай справы і мінчане. За ажыццяўленне гэтай ідэі ўзяліся Мінскі абласны кнігагандаль, Дзяржаўная бібліятэка БССР імя У. І. Леніна, Фундаментальная бібліятэка імя Якуба Коласа АН БССР.

Папрацаваць арганізатарам давялося шмат. У ацэночную камісію ўвайшлі вядомыя спецыялісты, бібліяфілы. Кнігі, адабраныя для аўкцыёна, былі

Аўкцыён пачаўся. У цэнтры — Валерый Маслюк.

выстаўлены для знаёмства ў кнігарні «Вянок». Своечасова аддрукавалі запрашалыя білеты і каталог.

І вось жаданы дзень прайшоў. У Доме настаўніка атмасфера святочная. Выступае фальклорны ансамбль пад кіраўніцтвам У. Кур'яна, працуе выстаўка экслібрыса, у кіёску можна набыць букіністычную літаратуру. Сярод будучых пакупнікоў — шмат знаёмых твараў: які ні вялікі наш Мінск, а сапраўдных кнігалюбаў у ім не так і шмат. Тут і нашы вядомыя пісьменнікі Максім Лужанін і Барыс Сачанка. Яны таксама бяруць нумары, каб прыняць удзел у аўкцыёне.

А больш за іншых хвалюецца галоўны рэжысёр Рускага тэатра БССР імя М. Горкага В. Маслюк — яму даручана вестці аўкцыён.

А дванаццатай гадзіне на сцэну ў вялікай зале Дома настаўніка падымаюцца вядучы і яго асістэнты. Аўкцыяніст называе першы лот. У зале... цішыня! Ніхто не падымае свой нумар, хоць кніга унікальная: купалаўскі зборнік «Шляхам жыцця», выдадзены суполкай «Загляне сонца і ў наша аконца» яшчэ ў 1913 годзе. Яшчэ секунда-другая і прагучыць гонг, пасля якога кніга з аўкцыёна здымаецца. Няўжо такое выданне не знойдзе свай-

го пакупніка? Нарэшце ўгору падымаецца нумар. Ён належыць прадставініку Аб'яднання дзяржаўных літаратурных музeya г. Мінска.

Дарэчы, музеі, бібліятэкі, іншыя грамадскія арганізацыі маюць першачарговае права на набыццё рэдкіх выданняў. Аўкцыён, як магчымасць папоўніць свае фонды, выкарысталася і Дзяржаўная бібліятэка БССР імя У. І. Леніна, якая купіла альманах «Гриф» за 1903 год, унікальнае выданне Вальтэра, шэраг іншых кніг.

Гэта было пазней, калі аўкцыён набраў тэмп, калі адчуў асалоду ў цяжкай і новай для яго ролі В. Маслюк, калі

сярод удзельнікаў аўкцыяна пачалося ледзь не спаборніцтва за права набыць менавіта гэтую, а не іншую кнігу.

Час сказаць пра тое, як растуць «цэны». Калі аўкцыяніст называе нумар, прадстаўляючы кнігу, ён агаворвае кошт выдання. Той, хто жадае набыць яго, узнімае свой нумар. Аўтаматычна павышаецца і цана — на пяць, на дзесць і больш рублёў. Вопытныя аўкцыяністы — у прыватнасці, Арсень Лабанаў, які праводзіў аўкцыёны ў Маскве, Кіеве, — мяркуюць, што лягчэй прадаць

кнігу даражэй тады, калі першапачатковы кошт яе меншы. У азартную «барацьбу» ўключваецца большая колькасць прысутных. У правільнасці гэтай думкі пераканаў і мінскі аўкцыён. Скажам, «Гістарычная хрэстаматыя царкоўна-славянскай і старажытна-рускай мовы» спачатку ішла ўсяго за 35 рублёў, а была прададзена за 130!

Аўкцыён — гэта перш за ўсё гандаль, умелы, прадуманы гандаль кнігай. І, відаць, каб вядучы быў больш вопытны, асобныя выданні не былі б

зняты з продажу. Для гэтага В. Маслюк павінен быў рызыкаваць, як гэта робіць той жа А. Лабанаў. Ён па сваёй ініцыятыве заніжае цану, напрыклад, са 120 рублёў да 30 і прадае кнігу... за дзвесце.

Вопыт, канечне, з цягам часу прыйдзе. Відаць, пошукавая работа арганізатараў аўкцыёна (спадзяёмся, што справа гэтая знойдзе працяг) дасць магчымасць выстаўляць больш беларускіх кніг. Цяпер жа, на жаль, іх былі адзінкі. Акрамя зборніка — згаданага купалаўскага, кнігі Я. Купаль «Избранные стихи» («Библиотека «Огонька», 1941), «Паўлінка» (вышла ў Вільні ў 1927 годзе), «Дудка беларуская» М. Бурачка, выпушчаная ў Вільні ў 1921 годзе. Ды яшчэ — «Беларусы» Я. Карскага (1904). Не густа, бо ўсяго ў каталогу значылася 113 назваў.

У цэлым жа першы Мінскі гарадскі антыкварна-букіністычны аўкцыён удаўся. Такой думкі прытрымліваецца і дырэктар гарадскога букіністычнага аб'яднання Т. Ганчарык. У касу паступіла шэсць тысяч рублёў. Галоўнае ж, што рэдкія кнігі трапілі ў рукі сапраўдных кнігалюбаў!

Страсці разгараюцца.

Фота Ул. КРУКА.